Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

34 111

Wijziging van de Gezondheidswet en de Wet op de jeugdzorg teneinde een mogelijkheid op te nemen tot openbaarmaking van informatie over de naleving en uitvoering van regelgeving, besluiten tot het opleggen van sancties daarbij inbegrepen

Nr. 10

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juni 2016

Binnenkort zal het voorstel tot wijziging van de Gezondheidswet en de Jeugdwet over actieve openbaarmaking in uw Kamer worden behandeld. In deze brief licht ik toe op welke wijze ik vorm zal geven aan de uitvoering van het openbaarmakingsbeleid door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), de Inspectie Jeugdzorg (IJZ) en de Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ). Ik zal hierbij ook ingaan op het verzoek van de vaste Kamercommissie van Economische Zaken tijdens de procedurevergadering van 24 november 2015 over de toepassing van de kleurensystematiek bij de NVWA in relatie tot de wijziging van de Gezondheidswet.

Openbaarmaking van inspectiegegevens

Met de openbaarmaking van inspectiegegevens wordt beoogd om transparantie en handelingsperspectief te bieden aan bedrijven en burgers en tevens om naleving te verhogen van betrokken sectoren. Door het openbaar maken van die informatie zal de motivatie tot verbetering bij bedrijven, beroepsbeoefenaren en instellingen en daarmee de bescherming van de volksgezondheid worden bevorderd.

In de afgelopen jaren hebben de NVWA, IGZ, IJZ en IVenJ ervaring opgedaan met de actieve openbaarmaking van inspectiegegevens. Op basis van deze ervaringen en in aanloop naar de wijziging van de Gezondheidswet zal ik aangeven op welke wijze de openbaarmaking van inspectiegegevens door deze toezichthouders verder binnen de kaders van die wetgeving zal worden uitgewerkt. Uitvoering van het beleid vergt veel tijd en inzet en moet zorgvuldig worden gedaan. Daarom biedt het wetsontwerp de mogelijkheid de openbaarmaking in fasen te implementeren. Ik streef er naar te komen tot een optimaal geharmoniseerd openbaarmakingbeleid. Met het oog op de verschillen in de inspectiepro-

kst-34111-10
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2016

ducten en de organisatie van de verschillende inspectiediensten zullen de toezichthouders elk in eigen tempo, mede afhankelijk van organisatorische aanpassingen en aanpassing van de onderliggende werkprocessen, en waar nodig op eigen specifieke wijze overgaan tot openbaarmaking van de verschillende categorieën van informatie.

Het wetsvoorstel tot wijziging van de Gezondheidswet en de Jeugdwet

Zolang de wijziging van de Gezondheidswet en de Jeugdwet nog niet in werking is getreden worden inspectiegegevens actief openbaar gemaakt op grond van artikel 8 van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).
Het wetvoorstel biedt een andere grondslag om toezichtinformatie openbaar te maken. Zo wordt de procedure voor openbaarmaking van informatie veel minder bewerkelijk dan wanneer de Wob wordt gevolgd. Er hoeft namelijk niet langer per geval een afzonderlijke belangenafweging plaats te vinden.
Bovendien is de openbaarmaking op grond van het wetsvoorstel veel meer voorspelbaar (geeft meer rechtszekerheid) dan op grond van de Wob.

Het wetsvoorstel geeft limitatief aan welke informatie voor openbaarmaking in aanmerking komt. Bij amvb wordt vervolgens bepaald welke informatie door de toezichthouders openbaar gemaakt moet worden. In die amvb kunnen ook regels worden gesteld over de wijze van openbaar maken. De sanctiebesluiten zullen in ieder geval onderdeel uitmaken van de betreffende te publiceren informatie.
Ik vind het daarbij van belang dat de geboden informatie het brede publiek een handelingsperspectief biedt dat aan de realisatie van de doelstellingen van de wet kan bijdragen. De bijzondere karakteristieken van de verschillende aspecten van de volksgezondheid zoals die van de voedsel- of productveiligheid en die van de kwaliteit en veiligheid in de zorg, spelen daarbij een rol.

Indien de amvb bepaalde informatie niet aanwijst, kan informatie nog steeds op grond van de Wob openbaar worden gemaakt.

Openbaarmaking op grond van het wetsvoorstel kent, juist omdat geen afzonderlijke belangenafweging plaatsvindt, wel enkele beperkingen. Dit betreft bijvoorbeeld de openbaarmaking van persoonsgegevens van derden, de openbaarmaking van bedrijfs- en fabricagegegevens en informatie waarvan de inspectie in het kader van haar toezichthoudende taak kennis heeft genomen en waarvan de verstrekker uit hoofde van zijn beroep tot geheimhouding is verplicht (bijv. medisch beroepsgeheim). Dergelijke informatie wordt niet openbaar gemaakt.

Uitvoeringspraktijk openbaarmaking

Zoals gezegd zullen de verschillende toezichthouders binnen hun domeinen elk in hun eigen tempo en op eigen wijze overgaan tot openbaarmaking van de verschillende categorieën van informatie. Het tempo hangt vooral samen met de tijd die nodig is om binnen de inspecties de werkwijze zodanig in te richten en aan te passen, dat zorgvuldige openbaarmaking is gegarandeerd. Hieronder licht ik voor de verschillende toezichthouders toe op welke wijze de openbaarmaking van inspectiegegevens in de komende periode wordt uitgevoerd.

NVWA
Een aantal jaren geleden is de NVWA via pilots gestart met de presentatie van de oordelen over de naleving met behulp van een kleurensystematiek. Op 1 april 2015 heb ik hierover uitgebreid gedebatteerd met de Tweede

Kamer. Naar aanleiding van dit debat is de kleurcodering aangepast. De kleur die een bedrijf of product nu kan krijgen is rood, oranje, geel, groen of wit[1]. Voor de presentatie van de oordelen over de naleving wordt feitelijke informatie gebruikt. De NVWA heeft in de afgelopen periode aan de hand van kleurcodes de oordelen van de inspectieresultaten gepresenteerd van hygiëne-inspecties bij de horeca (lunchrooms), inspecties bij visafslagen en de onderzoeken van vingerverfproducten, kinderstoelen en wensballonnen.

De ervaringen die in bovengenoemde trajecten zijn opgedaan heb ik beoordeeld. Het gebruik van kleurcodes blijkt voor meerdere uitleg vatbaar te zijn. Ik heb geconcludeerd dat de presentatie van inspectieresultaten van bedrijfsinspecties door publicatie van oordelen met kleurcodes niet altijd een objectief beeld geeft van de feitelijke situatie bij een bedrijf op een bepaald moment.
Ik kies daarom voor een presentatiewijze die voor het brede publiek (consumenten en bedrijven) inzicht biedt in de prestaties van een bedrijf op een bepaald moment. Deze keuze houdt in dat op de website van de NVWA inspectieresultaten van de naleving van de bedrijven zullen worden gepresenteerd door middel van overzichtelijke samenvattingen van de inspectieresultaten en de eventueel opgelegde sanctiebesluiten en niet langer met kleurcodes. De samenvattingen laten de prestaties van betrokken bedrijven zien op de gecontroleerde aspecten. Op termijn zullen hieraan ook de achterliggende inspectierapporten worden gekoppeld, zodat bij nadere interesse ook de verdere informatie kan worden geraadpleegd.

Voor de resultaten van productonderzoeken is de huidige presentatiewijze door middel van kleuren toereikend voor de doeleinden die met openbaarmaking worden beoogd. Dit betekent dat voor dergelijke onderzoeken de beoordeling van producten met testresultaten waaraan een kleurcode is gekoppeld, kan worden toegepast.

Uiterlijk op het moment van vaststellen van de amvb onder de gewijzigde Gezondheidswet, zal de NVWA de voor de openbaarmaking de bovengenoemde publicatiewijze invoeren. Zoals eerder aan u bericht, is de NVWA voornemens nog dit jaar de openbaarmaking uit te breiden met de presentatie van de inspectieresultaten bij andere categorieën in de horeca, visverwerkende bedrijven, slachterijen en met resultaten over onderzoeken naar de productveiligheid. Daarna volgt de presentatie van andere categorieën van het brede NVWA terrein.
Het streven is de volledige uitrol naar het brede terrein van de NVWA binnen een tijdsbestek van vijf jaar te realiseren.

IGZ, IJZ en IVenJ
Op basis van de Wob hanteert de IGZ sinds 2005 een ruim beleid inzake actieve openbaarmaking. Zo maakt de IGZ op dit moment al veel van haar toezichtinformatie openbaar, waaronder rapporten naar aanleiding van een inspectiebezoek op basis van risicotoezicht (RT) en thematisch toezicht (TT). Daarnaast worden diverse maatregelen van de IGZ actief openbaar gemaakt zoals het instellen van verscherpt toezicht en het opleggen van bevelen.
De calamiteitenrapporten van de IGZ worden op dit moment nog niet actief openbaar gemaakt. Met betrekking tot de tuchtrechtzaken worden, behoudens de waarschuwingen, de door de tuchtcolleges opgelegde maatregelen reeds op andere wijze openbaar gemaakt. Door de IGZ gegeven waarschuwingen worden niet openbaar gemaakt met het oog op het lerend vermogen van de professional en de organisatie.

---

[1] Kamerstuk 26 991, nr. 475

Voor de implementatie van het openbaarmakingsbeleid van de IGZ geldt het volgende:

1. De IGZ heeft een gefaseerde uitvoering voor ogen binnen een periode van maximaal drie jaar na inwerkingtreding van de wijziging van de Gezondheidswet.
2. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de wet zal de IGZ in 2016 (pilotgewijs) overgaan tot openbaarmaking van geaggregeerde meldingen- en boetebesluitinformatie.
3. Na inwerkingtreding van de wet zullen zakelijk geformuleerde rapporten van toezichtactiviteiten openbaar worden gemaakt. Deze informatie zal integraal openbaar worden gemaakt, uiteraard ontdaan van persoonsgegevens van derden en andere gegevens waarvan het wetsvoorstel de openbaarmaking niet toestaat.

Ook de IJZ en de IVenJ hanteren op grond van de Wob al geruime tijd een ruim beleid inzake actieve openbaarmaking. Zij publiceren elk resultaat van hun toezicht. Het betreft rapporten over toezicht op individuele instellingen, rapporten over toezicht op thema's, en rapporten over toezicht bij een calamiteit in het jeugddomein. Ook hun maatregelen maken de inspecties openbaar.
De rapporten over gezamenlijk calamiteitentoezicht van de IJZ, de IGZ en de IVenJ worden op dit moment door alle drie de toezichthouders openbaar gemaakt.
Het vorenstaande zal onder het nieuwe wettelijke regime niet anders zijn. De IJZ en de IVenJ zullen voor wat betreft de informatie over bestuurlijke boetes gelijk optrekken met de IGZ. In de termijn van maximaal drie jaar die de IGZ voor ogen heeft voor de gefaseerde uitvoering van haar openbaarmakingsbeleid, zullen de IJZ en de IVenJ overstappen naar het nieuwe regiem van de Gezondheidswet/Jeugdwet en waar mogelijk, wordt in die periode het openbaarmakingsbeleid van de IGZ, de IJZ en de IVenJ geharmoniseerd.

De domeinen van de IGZ, de IJZ en de IVenJ zijn zeer goed vergelijkbaar. Zij brengen gelijksoortige inspectieproducten voort. Om die reden streef ik ernaar dat uiteindelijk die drie inspecties tot een optimaal geharmoniseerd openbaarmakingsbeleid komen. Dat laat onverlet dat er nog enige tijd tempoverschillen zijn tijdens de fasegewijze uitbreiding van de openbaarmaking.

Hiermee heb ik aangegeven langs welke lijnen de uitvoering van de openbaarmaking door de NVWA, IGZ, IJZ en IVenJ wordt vormgegeven en opgenomen in de amvb. Tijdens het plenaire debat over de wijziging van de Gezondheidswet spreken wij nader over het wettelijk kader van de openbaarmaking van inspectiegegevens.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers